Lietas Nr. C36054215
Lietas arhīva Nr. C-0542-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2015.gada 6.jūlijā

Talsu rajona tiesa

tiesnese Ilze Valbaka,

izskatot rakstveida procesā civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "Baltikums" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

AAS "Baltikums" (turpmāk – prasītāja) 2015.gada 27.martā cēlusi tiesā prasību pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētāju) par naudas piedziņu, norādot, ka 2008.gada 26.novembrī starp pusēm noslēgts sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas līgums, KASKO polise: FL08TL Nr. 88245 (transportlīdzeklis: VW PASSAT VARIANT, reģ. Nr./TL numurs/), ar kuru apdrošināšanas prēmijas apmaksa bijusi jāveic četru secīgu maksājumu veidā, no kuriem pirmais maksājums 120 Ls jeb saskaņā ar Eiropas Padomes noteikto valūtas kursu (1 LVL = 0.7028040 EUR) 170,74 EUR apmērā bijis jāveic līdz 2008.gada 3.decembrim, otrais maksājums 170,74 EUR – līdz 2009.gada 10.martam, trešais maksājums 170,74 EUR – līdz 2009.gada 10.jūnijam, un ceturtais maksājums 170,74 EUR – līdz 2009.gada 10.septembrim. Atbildētājs veicis pirmo, otro, trešo, bet nav veicis ceturto maksājumu. Prasītāja 2009.gada 6.oktobrī izdevusi rīkojumu, ar kuru pārtrauca ieprieks minētā apdrošināšanas līguma darbību no 2009.gada 23.augusta. Nesamaksātā apdrošināšanas prēmija 170,74 EUR. 2010.gada 14.jūlijā uz atbildētāja dzīvesvietas adresi ierakstītā vēstulē nosūtīta atkārtota pirmstiesas pretenzija, 2014.gada 27.oktobrī un 2015.gada 5.februārī – atkārtotas pirmstiesas pretenzijas. Nosūtītās vēstules palikušas bez atbildes, parāds nav apmaksāts, un nav zināmi iemesli maksājuma neveikšanai. Prasītāja norādījusi, ka puses likumā noteiktajā kārtībā pirms vēršanās tiesā nav vienojušās par strīda risināšanu, izmantojot mediāciju, un nepiekrīt risināt strīdu, izmantojot mediāciju. Prasības pamatojumam norādīts Civillikuma 1587.pants, 1652.panta trešā daļa, 1759.panta pirmā daļa, 1765.pants, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 18.panta pirmā daļa, AAS „Baltikums" Sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas noteikumu Nr.8-09/2007 6.1.1.punkts. Prasītāja lūdz 1) piedzīt no /pers. A/, par labu AAS „Baltikums" parādu 170,74 EUR un valsts nodevu 71,14 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, kopā 75,84 EUR, 3) noteikt AAS „Baltikums" tiesības saņemt likumiskos procentus no parāda summas līdz sprieduma izpildei jeb izsoles dienai. (skatīt lietas 5.-8.lapu)

2015.gada 14.maijā prasītāja precizējusi prasību un norādījusi, ka 2010.gada 22.februārī starp AAS „Baltikums" kā Pasūtītāju un SIA „Creditreform Latvijā", kā Izpildītāju noslēgts Līgums Nr.GL-7325/10-F par parādu Inkasso no Pasūtītāja debitoriem. 2011.gada 28.februārī AAS „Baltikums" iesniegusi SIA „Creditreform Latvijā" inkasso pieteikumu parāda piedziņai no atbildētāja. 2011.gada 28.februāri SIA „Creditreform Latvija" nosūtīja atbildētājam Maksājuma pieprasījumu, kurā lūdz līdz 2011.gada 7.martam samaksāt parādu 120 Ls jeb 170,74 EUR. 2011.gada 21.aprīlī SIA „Creditreform Latvijā" nosūtījusi atbildētājam atkārtotu brīdinājumu, kurā lūgusi līdz 2011.gada 2.maijam samaksāt parādu 120 Ls jeb saskaņā ar Eiropas Padomes noteikto EUR valūtas kursu (1LVL = 0.7028040 EUR) 170,74 EUR, brīdinot, ka, ja līdz minētajam datumam parāds netiks samaksāts, tad lieta par parāda piedziņu tiks iesniegta tiesā. 2011.gada 2.augustā SIA „Creditreform Latvijā" nosūtījusi atbildētājam brīdinājumu, kurā lūdz līdz 2011.gada 11.augustam samaksāt parādu 120 Ls jeb 170,74 EUR, brīdinot, ka, ja parāds netiks samaksāts, tad lieta par parāda piedziņu tiks iesniegta tiesā. (skatīt lietas 42.-43.lapu)

2015.gada 30.martā atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapa, nosakot termiņu – 30 dienas no nosūtīšanas – paskaidrojuma iesniegšanai tiesā un paziņojums par mediācijas izmantošanu, nosakot termiņu līdz 2015.gada 1.aprīlim paziņot tiesai, vai piekrīt izmantot mediāciju. (skatīt lietas 32., 34.lapu)

Puses nav paziņojušas tiesai, ka vēlas izmanto mediāciju; atbildētājs nav iesniedzis tiesai rakstveida paskaidrojumus ar iebildumiem pret prasību.

Puses nav pieteikušas lūgumu izskatīt lietu tiesas sēdē; tas saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 250.^{21}panta otro daļu nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

CPL 250.^{25}panta otrā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Paziņojums pusēm nosūtīts 2015.gada 6.maijā, norādot, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā 2015.gada 6.jūlijā un spriedums būs pieejams tiesas kancelejā no 2015.gada 6.jūlija plkst. 15.00 (skatīt lietas 37., 41.lapu).

Saskaņā ar CPL 56.panta pirmo, piekto daļu un 250.^{21}pantu, ievērojot, ka prasības pieteikums, paziņojums par paskaidrojumu sniegšanu un paskaidrojuma veidlapa, kā arī paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā atbildētājam nosūtīts ierakstītā sūtījumā uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi, bet atbildētājam adresētie tiesas sūtījumi saņemti atpakaļ tiesā – attiecīgi – prasības pieteikums, paziņojums par paskaidrojumu sniegšanu un paskaidrojuma veidlapa saņemts 2015.gada 5.maijā ar norādi pasta uzziņās „Beidzies glabāšanas laiks; Piegādes laikā adresāts nav sastopams, atstāts aicinājums. Atstāts aicinājums." (skatīt lietas 38.- 40.lapā), precizējumi – 2015.gada 19.jūnijā ar norādi pasta uzziņās „Beidzies glabāšanas laiks; Piegādes laikā adresāts nav sastopams, atstāts aicinājums. Atstāts aicinājums." (skatīt lietas 59.- 64.lapā); paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2015.gada 6.jūlijā – 2015.gada 9.jūnijā ar norādi pasta uzziņā „Beidzies glabāšanas laiks. Piegādes laikā adresāts nav sastopams, atstāts aicinājums. 08. 05.15." (skatīt lietas 56.- 58.lapā).

CPL 56.^{1}panta otrā daļa nosaka, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi .. un no pasta .. dokumenti nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētājam likumā paredzētajā kārtībā ir paziņots par prasību un lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2015.gada 6.jūlijā, jo prasības pieteikums un paziņojumi nosūtīti uz viņa deklarēto dzīvesvietu, un viņam kā Latvijas Republikas iedzīvotājam ir jāievēro Dzīvesvietas deklarēšanas likuma noteikumus.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, atzīst, ka maza apmēra prasība par naudas piedziņu ir noraidāma šādu apsvērumu dēļ:

2008.gada 26.novembrī starp pusēm noslēgts sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas līgums – polise, no kuras redzams, ka ir apdrošināts transportlīdzeklis VW PASSAT VARIANT, ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/. No Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieka – atbildētāja apdrošināšanas polises redzams, ka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana veikta AAS „Baltikums", sērija FL08TL, Nr. 88245; norādīti apdrošināšanas prēmijas maksājuma termiņi un summas – līdz 03.12.2008. 120 Ls, līdz 10.03.2009. 120 Ls, līdz 10.06.2009. 120 Ls, līdz 10.09.2009. 120 Ls. (skatīt lietas 10.lapu)

No lietā esošajiem pierādījumiem konstatējams, ka atbildētājs nav veicis pēdējo apdrošināšanas prēmijas maksājumu 120 Ls apmērā. Šis fakts netiek apstrīdēts.

Ar 2009.gada 6.oktobra rīkojumu Nr. TR-3733 apdrošināšanas polises darbība pārtraukta no 23.08.2009. (skatīt lietas 27.-28.lapu)

Ar 2010.gada 14.jūlija atkārtotu pirmstiesas pretenziju prasītāja lūdza atbildētāju 15 dienu laikā no vēstules saņemšanas veikt apdrošināšanas līgumā (polise: FL08TL Nr. 88245) prēmijas apmaksu par 120 Ls, norādot, ka, saistību nepildīšanas gadījumā tiesā tiks iesniegts prasības pieteikums par parāda piedziņu. (skatīt lietas 12.-16.lapu)

Ar 2014.gada 27.oktobra atkārtotu pirmstiesas pretenziju prasītāja lūdza atbildētāju līdz 2014.gada 20.novembrim samaksāt parādu 170,74 EUR, norādot, ka, saistību nepildīšanas gadījumā, tiesā tiks iesniegts prasības pieteikums par parāda piedziņu. (skatīt lietas 17.-22.lapu)

Ar 2015.gada 5.februāra atkārtotu pirmstiesas pretenziju prasītāja lūdza atbildētāju līdz 2015.gada 27.februārim samaksāt parādu 170,74 EUR, norādot, ka, saistību nepildīšanas gadījumā, tiesā tiks iesniegts prasības pieteikums par parāda piedziņu. (skatīt lietas 23.-26.lapu)

Pēc prasības iesniegšanas tiesā prasītāja 2015.gada 14.maijā iesniegusi prasības pieteikuma precizējumus, pievienojot 2011.gada 22.februārī starp SIA „Creditreform Latvija" un prasītāju noslēgto Līgumu Nr.GL-7325/10-F, saskaņā ar kuru SIA „Creditreform Latvija" 2011.gada 28.februārī nosūtījusi atbildētājam Maksājuma pieprasījumu, lūdzot līdz 2011.gada 7.martam samaksāt parādu 120 Ls jeb 170,74 EUR; 2011.gada 21.aprīlī SIA „Creditreform Latvijā" nosūtījusi atbildētājam atkārtotu brīdinājumu, kurā lūgusi līdz 2011.gada 2.maijam samaksāt parādu 120 Ls jeb saskaņā ar Eiropas Padomes noteikto EUR valūtas kursu (1LVL = 0.7028040 EUR) 170,74 EUR, brīdinot, ka, ja līdz minētajam datumam parāds netiks samaksāts, tad lieta par parāda piedziņu tiks iesniegta tiesā; 2011.gada 2.augustā SIA „Creditreform Latvijā" nosūtījusi atbildētājam brīdinājumu, kurā lūdz līdz 2011.gada 11.augustam samaksāt parādu 120 Ls jeb 170,74 EUR, brīdinot, ka, ja parāds netiks samaksāts, tad lieta par parāda piedziņu tiks iesniegta tiesā. (skatīt lietas 42.-43.lapu)

Tiesa uzskata, ka, lai gan atbildētājs nav iebildis pret prasības apmierināšanu, taču prasība ir noraidāma un strīda atrisināšanai piemērojamas likuma "Par apdrošināšanas līgumu" normas; arī uz minēto likumu ir atsauce prasības pieteikumā.

Tiesa konstatē, ka starp pusēm ir noslēgts apdrošināšanas līgums, no kura izriet atbildētāja saistība samaksāt apdrošināšanas prēmiju pielīgtajā apmērā un termiņā.

Civillikuma 1895.pants paredz, ka visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā.

Prasītājs uzskatījis, ka izspriežot strīdu jāpiemēro arī Civillikuma normas un tās ir norādījis.

Atbilstoši Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.panta sestās daļas 2.punktam, kā arī konkrētajā strīdā pastāvošo tiesisko attiecību nodibināšanās brīdī spēkā esošā likuma „Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 8.panta trešajai daļai vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo tāda paša juridiskā spēka speciālā tiesību norma.

Civillikuma norma ir vispārējā tiesību norma, bet ir citas tiesību normas (likumi), kas satur speciālo tiesību normas. Tiesas pienākums ir atrast un piemērot atbilstošo tiesību normu.

Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 2.panta pirmā daļa nosaka, ka šis likums attiecas uz visiem apdrošināšanas līgumiem, ja likumā nav noteikts citādi.

Minētā likuma otrā panta trešā daļā noteikts, ka noslēgtajā apdrošināšanas līgumā skaidri un nepārprotami norādāms likums, kuru puses piemēros no apdrošināšanas līguma izrietošo līgumisko attiecību regulēšanai. Konkrētajā gadījumā no prasītāja iesniegtās polises satura (apdrošināšanas noteikumi nav pievienoti) secināms, ka puses vienojušās, ka piemērojams likums "Par apdrošināšanas līgumu".

Tiesa uzskata, ka speciālā tiesību norma – likums "Par apdrošināšanas līgumu", atšķirīgi regulē noilguma institūtu no apdrošināšanas līguma izrietošiem prasījumiem.

Lai noskaidrotu piemērojamo tiesību normu, tiesai jāievēro arī judikatūras atziņas.

Augstākās tiesas Civillietu departaments, skaidrojot noilguma tiesisko regulējumu no apdrošināšanas līgumiem izrietošajām saistībām, ir atzinis, ka apdrošināšana ir riska nodošana, tas ir, konkrētu, bet neprognozējamu gadījumu rezultātā iespējamo zaudējumu risku persona nodod apdrošinātājam, pretī dodot samaksu jeb apdrošināšanas prēmiju. Tas nozīmē, ka apdrošināšanas līguma gadījumā abiem līguma dalībniekiem ir savstarpēji pienākumi un tiesības. Proti, apdrošinājuma ņēmēja tiesībām prasīt no apdrošinātāja apdrošināšanas atlīdzības izmaksāšanu pretī stāv pienākums samaksāt apdrošināšanas prēmiju. Līdz ar to Augstākās tiesas Civillietu departamenta uzskatījis, ka likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 32.panta otrā daļa noteic termiņu, kādā izmantojamas citas atbilstoši pušu gribai apdrošināšanas līgumā ietvertās saistību tiesības, piemēram, saistība par apdrošināšanas prēmijas samaksu (Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 12.marta spriedums lietā Nr. SKC-184/2014).

Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 32.panta pirmā daļa regulē noilguma jautājumus saistībām, kas saistītas ar apdrošināšanas riska iestāšanos, savukārt panta otrajā daļā likumdevējs paredzējis, ka pārējās saistību tiesības, kas izriet no apdrošināšanas līguma, izbeidzas, ja persona tās neizmanto divu gadu laikā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā piemērojama speciālā tiesību norma – likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 32.panta otrā daļa.

Ja prasība noraidāma sakarā ar noilgumu, kas atbilstoši Civillikuma 1893.pantam, kas ir saistības izbeigšanas pamats, tiesai jāpārliecinās par to, kad konkrēti noilgums sāk tecēt (Civillikuma 1896.pants), vai nepastāv apstākļi, kas norāda uz noilguma pārtraukumu (Civillikuma 1902.- 1906.pants).

Konkrētajā gadījumā ir pierādīts, ka prasītāja sakarā ar pēdējā maksājuma neveikšanu nosūtījusi atbildētājam atkārtoti rakstveida brīdinājumus – 2009.gada 15.oktobrī, kā arī 2010.gada 14.jūlijā. Prasītājs nav pievienojis 2009.gada 15.oktobra brīdinājumu, bet par tā nosūtīšanu ir norāde nākošajā – 2010.gada 14.jūlija brīdinājumā. Savukārt, faktu, ka polises darbība tikusi pārtraukta atbilstoši likumam, ka atbildētājs par polises izbeigšanu ticis brīdināts, apstiprina lietai pievienotais 2009.gada 6.oktobra rīkojums par polises darbības pārtraukšanu no 23.08.2009; rīkojumā norādīts arī uz trešo brīdinājumu – 22.07.2009.g. brīdinājuma vēstuli, kuru prasītāja prasībai nav pievienojusi.

Pēc tam sekojuši vēl citi – atkārtoti pirmstiesas brīdinājumi – 2011.gadā – trīs SIA „Creditreform Latvijā" – 2011.gada 28.februārī, 2011.gada 21.aprīlī un 2011.gada 2.augustā atbildētājam nosūtītie brīdinājumi; pēdējā no tiem izteikts lūgums līdz 2011.gada 11.augustam veikt parāda samaksu.

No pēdējā nosūtītā brīdinājuma secināms, ka termiņš samaksas veikšanai saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 32.panta otrā daļas noteikumiem bija iztecējis 2011.gada 11.augustā, kas uzskatāms par noilguma tecējuma sākuma datumu, līdz ar to savu prasījuma tiesību prasītājs varēja izlietot līdz 2013.gada 11.augustam.

Civillikumā noteikti trīs noilguma pārtraukšanas pamati: 1) prasības celšana; 2) atgādinājums parādniekam; 3) parāda atzīšana.

Pēc 2011.gada 11.augusta divu gadu laikā – līdz 2013.gada 11.augustam prasība nav celta un jauns atgādinājums parādniekam nav nosūtīts. Prasītājs iesniedzis tiesā 2014.gada 27.oktobra pirmstiesas pretenziju, taču tā nosūtīta jau pēc divu gadu noilguma iztecējuma, līdz ar to prasītāja prasījums ir noildzis un tādēļ prasība par parāda piedziņu noraidāma pilnīgi.

Saskaņā ar CPL 42.panta otro daļu, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Šajā lietā nav samaksāti tiesas izdevumi ir 2,59 EUR (skatīt kancelejas uzziņu lietas 3.lapā), kas, ievērojot, ka prasība tiek noraidīta, iepriekš norādītās likuma normas izpratnē piedzenami no prasītājas valsts ienākumos – par labu Tiesu administrācijai.

Saskaņā ar CPL 204.^{1}pantu, taisot spriedumu par naudas summu un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa uzskata, ka prasītājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei septiņas dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa norāda, ka spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pamatojoties uz minēto un ievērojot 42., 97., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27}pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

Noraidīt pilnīgi akciju sabiedrības "Baltikums" maza apmēra prasību pret /pers. A/ par parāda 170,74 EUR piedziņu.

Piedzīt no AS "Baltikums", reģistrācijas Nr.40003387032, valsts ienākumos – par labu Tiesu administrācijai ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,59 EUR (divus *euro* un 59 centus).

Noteikt prasītājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 7 (septiņas) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2015.gada 6.jūlija, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Talsu rajona tiesā.

Tiesnese Ilze Valbaka